

Collegial=Lidende for Danmark og Norge.

Med kongeligt alternaadigt Privilegium.

No. 24. Den 12te Juni 1813.

Kyøst i det Kongl. Baisenh. Bogtrykkerie af C. F. Schubart.

Undertegnede er Redacteur, Forlægger og Udgiver af denne
Lidende:

Peter Johan Monrad,

Conferentsraad og Deputeret i det danske Cancellie.

Blandede Efterretninger.

I Anledning af Forordningen af 5te Jan. sidstledet
er hos Cancelliet forespurgt: 1) naar en Mand i
Sjælland af en Mand i Sylland har forlangt et Laan
af 1000 Rdlr. og denne under 10 Septbr. 1811
affender Pengene til sin Commissionair, som den 24
f. M. udbetaler den til Debitor, der derfor udsfeder
sin Obligation, om da denne Gjeld bør omskrives til
Rbpenge efter Obligationens Datum, eller efter den
Dag da Laanet udbetaltes af Creditor; og 2) naar
en Mand til forskjellige Tider har laant en anden
Penge paa Beret-Obligationer, og Capitalen Tid efter
anden er betalt, men Renterne ikke ere betalte, fordi
Contrahenterne iøvrigt havde Mellemregning med hin-
anden, hvorimod Obligationerne til Sikkerhed for
Sams

Samme ere forblevne i Creditors Bærge, om da denne kan paastaae Obligationerne omskrevne til Rbpenge efter deres Velde, imod veri at liquidere det Beløb, som den oppebaarne Sum i Rbpenge vilde udgjøre. Collegiet har derpaa svaret: til 1) at, efter dets Erkennende, er der in casu saa meget mindre Grund til at paastaae Capitalen omskrevet efter et tidligere Datum, end det da Forskrivningen er udstedt, som denne, efter det Anførte, er udstedt samme Dag, som Debitor mod og Pengene, omendstjondt Creditor tidligere havde affendt dem; og til 2) at Frdn. af 5 Jan. 1813 §. 23 sqv ikke kunne anvendes paa allerede betalt Gjæld, og, for saavidt noget er afdraget paa en Gjæld, skjønnes ikke rettere, end at det afbetalte efter sit Nominalbeløb maa blive at afkorte i Gjældens Nominalbeløb, uden Hensyn til Penge-Respræsentativernes forskjellige Værd paa den Tid Gjælden blev stiftet, og da Afbetalingen skee. Saafermt iøvrigt Bedkommende maatte ønske at lade disse Tværfioner afgjøre ved Domstolene, er deres Ret hertil dem naturligviis forbeholden.

En Bager i Kjøbenhavn har for Cancelliet afdraget, at han under 27de Januar 1812, af en anden Bager paa 4 Aar fra Paaskeflyttetid s. A. leiede et Bagerie, imod derfor at svare en aarlig Leie af 800 Rd. Da Eieren nu i Anledning af Forordn. af 5 Januar sidstleden har paastaaet, at den stipulerede Leie

Leie skulde omskrives til Rbpnge S. B., efter Contractens Vilde, og at Leien strax til nu foreskaaende Flyttetid skulde erlægges efter dette Forhold; saa har Leieren forespurgt, hvorvidt han hertit maatte være pligtig? Collegiet har derpaa svaret, at efter dets Formening ingen Omskrivning af den stipulerede Leie til Rbpnge kan være fornøden, efterdi allerhøistbemældte Frdnz. §. 39; ikke har ladet Vedkommende Valget, om de ville imodtage og betale Leien i Overensstemmelse med Samme eller ikke; men, for saavidt Leien forfalder til Udbetaling til næstkommende Flyttetid, vil Samme ifølge Frdnz. §. 39 første Membrum, sammenholdt med Canc. Plakat af 4 Febr. d. A. §. 2, blive at tilsvare med 1 Rbd. N. B. for hver Rbd. D.C.; men til de følgende Forsaldstider i Følge §. 39 andet Membrum, efter det for Contractens Vilde gjældende Omskrivnings Forhold i Følge Tabellen Litra A., hvilken altid efter Frdnz. §. 23 er at forstaae om S. B. Det vil i Øvrigt afhænge af Vedkommende at lade denne Sag afgøre ved Domstolene, saafremt Saa vant maatte være deres Ønske.

Et Handelshus i Kjøbenhavn har for Cancelliet anbraget, i afvigte Decbr. Maaned at have laant en herværende Grosserer 46,000 Rbd. D.C., hvilke han strax modtog, imod at han derfor skulde udstede sin rentebærende Obligation paa 4000 Sldr. Species eller Værdien deraf 432 Mk. 7 Lod fint Sølv; hvilken

Oblis

Obligation endnu ikke er udstedt. Da nu ifølge Frdn. af 5 Jan. sidstl. ingen Obligation, lydende paa Species, maa udstedes, saa har Handelshuset forespurgt om noget kunde være imod, at Samme udstedes i Følge det andet Alternativ, nemlig for 432 Mk. 7 Lod fint Sølv. Collegiet har derpaa svaret, at det ikke skjønner, at en saadan Forfærdigelse kan være stridende mod Frdn. af 5 Jan. d. A., eller noget andet Lovbud.

For Cancelliet er andraget, at en Mand i Aaret 1805 solgte en Gaard i Ringsted, blandt andet paa Vilkaar, at 11000 Rd. af Kjøbesummen skulde indestaae i Gaarden, de 2000 Rd. i 5 Aar og de 9000 Rd. i 9 Aar, hvorpaa han i Aaret 1806 købte en Arvesæstegaard imod at 11000 Rd. af Kjøbesummen skulde blive staaende paa samme Vilkaar, hvorfor han til Sælgeren af Denne transporterede den til ham udstedte Pante-Obligation paa den fornævnte Gaard, i Ringsted. I Aaret 1811 solgte Debitor denne Gaard og, efterat de 2000 Rd. i Følge Obligationen vare udbetalte, udstedte Kjøberen sin Obligation for de øvrige 9000 Rd. Da nu denne Sum i Følge Frdn. af 5 Jan. sidstl. skal omskrives til Røpøge, og den nye Eier ei kan være pligtig til at tilsvare Samme undtagen efter den af ham indgangne Forpligtelse, har Vedkommende forespurgt, om ikke den, med hvem Gjelden i Aaret 1806 var contraheret, maatte være pligtig at

til-

tilsvare ham Differencen imellem disse 2de Om-
 skrivningsforhold, og at saa meget mere, som der ved Sal-
 get er profiteret betydeligt? Collegiet har derpaa sva-
 ret, at, da den første Debitor er aldeles løst af sin
 Forpligtelse derved, at en ny Debitor i hans Sted er
 antaget, saa skjønnes ikke rettere, end at han ingen-
 lunde kan være pligtig til at erstatte Forskjellen imel-
 lem Dansk Courants Værdie paa den Tid Gjelden først
 blev stiftet og paa den Tid da den af Gaardens nærs-
 værende Eier blev overtaget; dog vil det afhænge af
 Vedkommende, saafremt de ønske det, at lade denne
 Sag afgjøre ved Domstolene.

En Mand i Skjelskør har for Cancelliet andræ-
 get: at han i Aaret 1811 laante 700 Rdlr. af en
 Bonde, hvorfor han udstedte sin Obligation, under
 22 April s. A., med første Prioritets Panteret i en
 ham da tilhørende Eiendom. Da han senere solgte
 denne og tilkjøbte sig et andet Sted, æskede han sin
 Creditors Erklæring, om han vilde være tilfreds med
 at Gjælden transporteredes paa det Sted, og da
 denne intet derimod havde at erindre, udstedtes under
 15 Decbr. 1812 en ny Obligation. Da Gjelden
 nu i Følge Fdn. af 5 Jan. sidst. skal omskrives til
 Rigsbankpenge, har hans Creditor paaستاet, at Saa-
 dant burde skee efter den første Obligationens Datum;
 men, da han derimod har holdt for, at Omskrivnin-
 gen, i Følge Fdn. §. 35, burde skee efter den sidst
 ud-

udstedte Forfkrivelses Datum, saa har han anholdt om herover at meddeles Cancelliets Resolution. — Collegiet har derpaa svaret, at det ikke skjønner rettere, end at han uden Grund har villet indskyde sig under allerhøistbemældte Forordn. §. 35, efterdi dette Lovstykke aabenbar forudsætter Forandring af Debtors Person, som her ikke har fundet Sted, hvorimod Forordningens §. 23 sidste Membrum synes i dette Tilfælde at være aldeles anvendeligt. Iøvrigt vil det afhænge af Bedkommende at lade denne Sag afgjøre ved Domstolene, saafremt de maatte ønske Saadant.

En Mand i Kjøbenhavn har for Cancelliet andraget, at en Mand i Tsehoe i Mai Maaned f. A. ved Expeditionen af nogle Vare for ham indbetalte 1086 Rd. 25. §. Sl. Holst. Cour. i den Kongelige Kasse sammesteds, hvorfor han under 2den Juni næstefter tilstillede ham Regning. Da denne Mand i Tsehoe nu paastaar denne Sum erlagt i Schl. Holst. Solvmynt, men Spørgeren anseer ham dertil uberegtiget, da, som han andrager, Regningen udviser, at Udlægget er skeet i Schl. Holst. Courant, saa har han forespurgt, om han var pligtig til at præstere Betaling med rede Solv, eller i Følge Fdn. 5te Jan. sidstleden i Rbpenge med 2 Rbdlr. pr. Species. Collegiet har derpaa svaret, at da Gjelden in casu maa ansees forfalden før den 1ste Jan. d. A., saa

skjønnes

Kjønnes ikke rettere, end at Samme, i Folge Edn. 5 Januar sidstl. §. 45, maa være at afgjøre efter de forhen for Hertugdømmenes Pengevæsen gjældende Anordninger, ved hvilke det ikke var paabudet, at private Personer, istedet for Schl. Holst. Solvmynt, skulde modtage noget Slags Repræsentativ som Betaling, hvorimod Creditor, naar anden Forening ei var indgaaet, altid var berettiget til at fordre virkeligt Solv. Hvorvidt for Resten den Omstændighed, at maaskee nogle af de Udlæg, som Spørgeren er debiteret for, maatte være gjorte i Skattekammerbeviser, kan have nogen Indflydelse paa Parternes Mellemværende, kan Collegiet saa meget mindre indlade sig paa at bedømme, som det ikke er oplyst, om paa den Tid Udlægget skede deslige Repræsentativers Værdie ved Coursen var nedsat under rede Solv; men dette maa overlades til Domstolenes Afgjørelse, ligesom det og i det Hele vil beroe paa Bedkommende at lade Sagen paakjende ved Domstolene.

Udgivninger.

Under 19 Mai d. A. er igjennem Cancelliet udfærdiget følgende Reskript til Stiftamtmanden over Aggershuus Stift Vor synderlige Bevaagenhed! Os er af Vort Danske Cancellie allerunderdanigst foredraget et af Vice-Stattholdereskabet for Vort Rige Norge indsendt Andragende fra Directionen for Vort Selskab for Norges Vel, hvori Samme, da der ved

dens

dens Foranstaltning i Vor Kjøbstad Christiania er oprettet et Tegne-Institut, har anholdt om Vor allerhøieste Bestemmelse derhen, at ingen Svend maatte antages til Mester og ingen Dreng til Svend samsteds, i visse nævngivne Professioner, uden at være forsynet med Institut-Bestyrerens Attest om, at han med Flid og Opmærksomhed har besøgt Læretimmerne i bemældte Tegne-Institut.

I den Anledning give Vi Dig hermed tilkjende, at Vi, efterat have taget denne Sag, tilligemed den fra Vort Mater-, Billedhugger- og Bygnings-Akademie indhentede Betænkning under Overveielse, allermaadigst ville, i Lighed med, hvad forhen for Vor Kongelige Residentsskab Kjøbenhavn i foranførte Henseende, af Os er bestemt, hermed have fastsat, at ingen i bemældte Vor Kjøbstad Christiania for Fremtiden maa antages som Mester eller Svend i Bogbinder-, Bøssemager-, Dreier-, Gjortler-, Glarmester-, Gipser-, Guldsmed-, Hjulmand-, Kandestøber-, Kleinsmed-, Kobbefsmied-, Lygtemager-, Maler-, Muurmester-, Possamentmager-, Snedker-, Saddelmager-, Sværdfæger-, Steenhugger- og Tommer-Laugene, med mindre han forelægger Tegning til Mester- eller Svendestykker, der skulde bedømmes af Øvrigheden og sagkyndige Mænd, hvorved dog maa drages Omsorg for, at Omkostningerne ved Mester- eller Svendestykkers Forfærdigelse ikke derved forøges; og skal samme Bestemmelse gøres gjældende for de øvrige Kjøbstæder

i det

i det Dig anbetroede Stift, efterhaanden som Tegne-
 Høler der kunne blive indrettede. Derefter Du Dig
 allerunderdanigst haver at rette, og Vedkommende Saa-
 dant til Efterretning at tilkjendegive. Befalende
 Dig Gud.

Skrevet i Vor Kongelige Residentskab Kjøbenhavn,
 den 19de Mai 1813.

Under Vor Kongelige Haand og Segl.

FREDERIK R.

(L. S.)

Kaas,

Cold,

Monrad,

Placat for Island.

Hs. Majestæt Kongen har, under 13de d. M.,
 behaget allernaadigst at resolve, at der paa Island
 maa standses med Betalinger i dansk Courant efter
 Gjeldsforskrivninger, saaledes at Creditorer ei skulle
 være forpligtede til, af deres Debitorer at modtage
 Betalinger efter samme, indtil en nærmere Anordning
 i denne Henseende udkommer; dog skal det i hvert
 Fald være Creditorerne usformcent at gjøre deres Ret
 gjeldende efter Forskrivelsens Indhold, naar de ikke
 forlange anden Betaling, end den paalydende Sum i
 dansk Courant. Hvilket herved kundgjøres til alle
 Vedkommendes Efterretning og allerunderdanigste Ef-
 terlevelse.

Det Kongel. Danske Cancellie, den 17 Mai 1813.

Placat.

Det har behaget Hs. Kongelige Majestæt under 28de f. M. allernaadigst at resolve, at den ved allerhøieste Resolution af 31te October 1811, bekendtgjort ved Placat af 2den Novbr. næstefter, fastsatte Betaling for Taxationsforretninger under den almindelige Brandforsikring for Landbygningerne i Danmark, herefter skal erlægges i Rigsbankpenge Sølvs Værdie, Daler for Daler. Hvilken allerhøieste Resolution herved til allerunderdanigst Efterretning bekendtgjøres.

General-Land-Oekonomie- og Commerce-Collegium,
den 1ste Juni 1813.

Fortsettelse af Anordning, indeholdende Bestemmelser angaaende Byttes Deling i Søetaten.
(See No. 23.)

§. 31.

Naar et fiendtligt Krigsskib ved en Brander opbrændes, da bliver det, som Vi af Vor Cassé lader udbetale efter §. 5. at udrede saaledes:

- 1) Chefen paa Branderen tager $\frac{1}{2}$ Deel
- 2) Sammes B.tjente og Mandskab dele $\frac{1}{8}$.
men i Uddelingen tage de, som forblive tilsidst paa Branderen, dobbelte Portioner.
- 3) Det Skib, som førte Branderen an, deler $\frac{1}{3}$.
af hvilke Skibets Chef tager det Halve, og sammes Betjente og Mandskab deler det an-

det

det Halve mellem sig efter Hoveder; fører intet Skib Brandere an, da falder denne $\frac{1}{3}$ Deel til lige Deling mellem No. 1 og 2.

Skulde det fjendtlige Skib, i det Branderen vil lægge ombord, stryge, og han efter Søekrigs-Artikels-brevets Bydende i §. 789 skaaner det, da ville Vi for saadant Skib lade udbetale efter §. 4 Litra a, og gaaer da det, som udbetales for Skraaget og Flaget, til Deling saaledes, som i denne §. er bestemt, men med det, som for det øvrige efter Taxationen udbetales, forholdes efter de almindelige Regler for erobrede fjendtlige Krigsskibe.

§. 32.

Naar nogen Deel af Vor Sømagt ved Angreb med Skibe erobrer fjendtlige Fæstninger eller Batterier, og da tillige i sammes Havn bemægtiger sig Skibe eller Fartøier, af hvad Slags det end maatte være, da deles alt det Bytte, som ved saadan Erobring maatte erhverves, efter de forhen anførte almindelige Regler; hvorhos bemærkes, at de Erobrerne tillagte $\frac{1}{2}$ alene deles mellem de Skibes Besætning, der ere blevne brugte til Angrebet og have bevirket Erobringen; hvorimod Besætningen paa de Skibe, som vel vare tilstede, men bleve ikke brugte i Angrebet, alene efter hvad i §. 28 No. 5. er anført, tage tredobbelst Lod iblandt de øvrige til Bytte berettigede, enhver efter sin Charge.

§. 33.

§. 33.

Naar Bytte gjøres derved, at nogen Deel af Sømagten gjør Landgang, enten uden, eller og ved at Fæstninger indtages, da skal alt saadant Bytte bringes til et sikkert Sted, og, efterat det paa lovlig Maade er realiseret, fleer Delingen saaledes:

- a) en Chef commanderende over Sømagten
tager = $\frac{11}{20}$ Deel
- b) Den Søofficer, der umiddelbart under
en Chef commenderende haver Commando
over Erobrerne, tager $\frac{1}{40}$.
og hvis der ere flere, dele de mellem sig
efter Hoveder $\frac{1}{20}$.
- c) Den Escadre- eller Flotillechef, der un-
der Flagmanden har Commando over Erobr-
erne $\frac{1}{20}$.
- d) Stationschefen i det Tilfælde §. 27 Litra
d omtaler $\frac{1}{40}$.
- e) Erobrerne af alle Classer dele $\frac{1}{20}$.
- f) og alle de i §. 27 Litra f nævnte Personer dele
mellem sig det øvrige, saaledes at Officer-Clas-
sen deraf tager det Halve og Betjente og Mand-
skab det andet Halve.

Hvorhos iagttages:

- 1) at den Erobrerne tillagte Andeel fordeles saale-
des, at den høistcommanderende Søofficer og
den høistcommanderende Landofficer, som com-
manderer Landgangen eller Entreprisen, tage hver
 $\frac{1}{20}$ Deel

$\frac{1}{20}$ Deel; de øvrige medværende Sø- og Land-Officerer til Cadetter inclusive dele imellem sig $\frac{5}{20}$ Deel, og det øvrige Mandſkab, ſom agerede i Landgangen, og ſom bleve i Baadene for at dække den, dele mellem ſig de $\frac{6}{20}$ Dele.

- 2) De forhen foreſkrevne ſpecielle Regler for Byttets Deling blive ogſaa her at følge, for ſaavidt de ere anvendelige.

§ 34.

Naar ſjendtlige eller uſrie Koffardieſkibe gjøres til Bytte, da ſkal med Delingen af de for Samme indkommende Priispenge forholdes efter følgende Regler.

- a) Naar de erobrede Koffardieſkibe ere under Bedækning af ſjendtlige Krigsſkibe, der enten tillige erobres, eller jages paa Flugten, eller naar de tages ud af en ſjendtlig Convoy, da deles Byttet ganſke paa den Maade, ſom forhen i Henſeende til erobrede Krigsſkibe er beſtemt.

Nota. Naar Koffardieſkibe tages paa den Maade, at den ſjendtlige Bedækning enten tillige erobres eller jages paa Flugten, da ſkal, forſaavidt Koffardieſkibe angaaer, den hele angribende Sæmagt, og ikke det enkelte Skib, der beſætter Samme, anſees ſom Erobrere, men i Henſeende til de ſjendtlige Krigsſkibe bliver det eller de Skibe at anſee ſom Erobrere, for hvilke ſamme i Særdeleshed ſtrøg.

b) Naar

b) Naar derimod Koffardieffibe tages, som ikke ere under Bedækning af fiendtlige Krigsskibe, da deles Byttet saaledes:

1) En Chef commanderende over Søemagten tager $\frac{1}{20}$ Deel

2) Den Søofficer, der umiddelbar under en Chef commanderende har Commando over Erobrerne, tager $\frac{1}{40}$.
og, hvis der ere flere, dele de imellem sig efter Hoveder $\frac{1}{40}$.

3) Den Escadre- eller Flotillechef, der under Flagmanden har Commando over Erobrerne $\frac{1}{20}$.

4) Stations-Chefen i det Tilfælde §. 27 Lit. d omtaler $\frac{1}{40}$.

5) Erobrerne af alle Classer dele mellem sig $\frac{5}{20}$.

6) og alle de i §. 27 Lit. f benævnte Personer dele mellem sig det øvrige saaledes, at Officers Classen deraf tager det ene Halve, og Betiente og Mandskab den anden halve Deel.

c) Den Erobrerne tillagte Undeel i Byttet fordeles saaledes, at Skibschefen deraf tager $\frac{1}{20}$, Skibets subalterne Officerer af Land- og Sø-Staten til Cadetter inclusive dele mellem sig $\frac{1}{20}$, og Skibets Betiente og Mandskab dele mellem sig $\frac{3}{20}$ Dele, alt efter Hoveder. Skee Erobringen ved Roesflotten, da de Officererne mellem sig de $\frac{2}{20}$, og Mandskabet

bet de $\frac{7}{10}$ Dele, efter de Regler, som i Henseende til erobrede Krigsskibe ere forefrevne.

d) Naar Besættelsen af det tagne Koffardieskib er færdig ved et fra et armeret Skib udsendt Fartoi, da skal dog det armerede Skib ansees som Erobrer, og dele som saadan Erobrernes Lod, hvorimod Roeflotillens Besætning, enhver efter sin Charge, tager tredobbelst Lod i det hver Klasse tillagte, mod Skibets øvrige Besætning. Dog skal denne forhøiede Lod ikke finde Sted, hvis det tagne Koffardieskib allerede, forinden det besættes, er under det armede Skibs Canoner, eller ved Samme er tvungen til Overgivelse.

e) Naar det tagne Koffardieskibs Erobring eller Besættelse er bevirket ved et fra en Roeflotte udsendt Roefartoi, da skal dette Fartoi ansees som Erobrer, og i saadan Qualitet tillægges dets Besætning:

(Fortsættelsen følger.)

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 11te Mai er Assessor i Landsover-Retten samt Hof- og Stads-Retten i Kjøbenhavn, P. A. Dall, forundt Denominat som Assessor i Høiester-Ret, næstester Justitsraad Lassen. Den 19de Told- og Consumtions-Inspecteur i Trondhjem, Cancellieraad B. Bernhoft, udnævnt til virkelig Justitsraad. Den 25de Over- og Underrets-Procurator P. M. Bursund til Politimester paa Thunø under Aars

huus Amt, saalænge Krigen varer. Den 26de Cand. jur., Lieutenant H. Palludan til Politie-Toldmægtig i Drammen. Schichtmester samt Berg- og Forstadvocat, P. B. Voss, til Sorenskriver i Yttre Sogns Sorenskriverie under Bergens Stift. Lieut. og Translateur H. G. Sveistrup til Notarius Publicus i Bergen. Den 1ste Junii, Districtschirurg W. C. Schladermund til Stadtschirurg i Trondhjem og Chirurg i Trondhjems Amt. Proprietair Læng til Langholt under Hjørring Amt, til Justitsraad.

Under General-ToldKammeret: Den 28de Mai er Toldskriver J. A. Koof beskikket til Toldforvalter i Friedrichstadt. Den 3die Junii, Commandeur-Capitain og Equipagemester A. C. G. Grove til Kæmmerer ved Dresunds Toldkammer.

Under Directionen for Universiteterne og de lærde Skoler: Den 14de Mai er Professor i Archæologien ved Kjøbenhavns Universitet, Justitsraad N. Schou, udnævnt til Professor ordinarius ved bemældte Universitet, tillige i det græske Sprog og Sammes Litteratur, samt til Medlem af det akademiske Consistorium. Litteratus J. Reinhardt beskikket til Lector i Naturhistorien, isærdeleshed Zoologien, samt til Adjunct af det philosophiske Facultet ved Kjøbenhavns Universitet.

Trykkeil.

No. 22. C. 357 Lin. 17 N. C. F. Lange; læs: H. D. B. Rehling.